

Advies nr. 112/2018 van 7 november 2018

Betreft: Voorontwerp van decreet *betreffende de geestelijke gezondheid* (CO-A-2018-118)

De Gegevensbeschermingsautoriteit (hierna "de Autoriteit");

Gelet op de wet van 3 december 2017 *tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit*, inzonderheid de artikelen 23 en 26;

Gelet op de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG* (hierna AVG);

Gelet op het verzoek om advies van Dhr. Jo Vandeurzen Vlaams Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, ontvangen op 24 september 2018;

Gelet op het verslag van de heer Willem Debeuckelaere;

Brengt op 7 november 2018 het volgend advies uit:

I. VOORWERP VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (hierna "de aanvrager") verzocht op 24 september 2018 het advies van de Autoriteit over een voorontwerp van decreet *betreffende de geestelijke gezondheid* (hierna "het Ontwerp").
2. Het Ontwerp heeft als doel om – in samenwerking met de "gebruiker"¹, de bevolking en de professional – de geestelijke gezondheid in Vlaanderen te waarborgen en dit door:

"-het waarden, beschermen en versterken van de geestelijke gezondheid op individueel en publiek niveau;

-het garanderen van een kwaliteitsvolle zorg voor geestelijke gezondheid in alle sectoren van de samenleving. (...)

De noodzakelijke kwalitatieve hervormingen van het geestelijke gezondheidsaanbod hebben betrekking op vier domeinen:

1. *Niet enkel inzetten op individugerichte zorg, maar ook op populatiegerichte acties.*

2. *Verbeteren van de toegankelijkheid en aanvaardbaarheid van het geestelijke gezondheidsaanbod;*

3. *Heroriëntering van de principes die de zorg voor personen met psychische zorgnoden en hun context vormgeven. (...)*

4. *Veranderingen in de organisatie van het geestelijke gezondheidsaanbod doorvoeren. (...)²*

3. Artikel 25 van Ontwerp bevat specifieke bepalingen betreffende de gegevensverwerkingen die in deze context zullen plaatsvinden:

"Art. 25. §1. De ziekenhuizen waaronder de in uitvoering van artikel 24 aangewezen diensten³ ressorteren, de netwerkpartners⁴ die functies uitvoeren, partnerorganisaties⁵ en projecthouders⁶ verzamelen op een gestructureerde, systematische wijze gegevens over de gebruikers, hun context, de aard van de psychische zorgnoden en geestelijke gezondheidsbehoeften en de kwaliteit en het effect van het geestelijke gezondheidsaanbod, met als doel :

¹ De notie "gebruiker" wordt in artikel 2, 11°, Ontwerp als volgt gedefinieerd: "iedere natuurlijke persoon met psychische zorgnoden of zorgvragen gericht naar het geestelijke gezondheidsaanbod, die een beroep doet of kan doen op het geestelijke gezondheidsaanbod."

² P. 7 Memorie van Toelichting bij het Ontwerp.

³ Het betreft diensten waar geesteszieken worden opgenomen (cf. artikel 24 Ontwerp).

⁴ Cf. artikel 2, 24° & artikel 12 Ontwerp.

⁵ Cf. artikel 2, 25° & artikel 21 Ontwerp.

⁶ Cf. artikel 23 Ontwerp.

1° over de noodzakelijke informatie te beschikken die nodig is opdat het geestelijke gezondheidsaanbod wordt afgestemd op de evoluerende psychische zorgnoden en geestelijke gezondheidsbehoeften van de gebruiker;

2° aan de Vlaamse overheid gegevens te bezorgen om haar in staat te stellen wetenschappelijk onderzoek uit te voeren, het geestelijke gezondheidsaanbod passend te financieren, haar geestelijke gezondheidsbeleid af te stemmen op de evoluerende maatschappelijke behoeften en de kwaliteit van geestelijke gezondheidsaanbod te monitoren. Deze gegevens zijn, waar mogelijk, geanonimiseerd of gepseudonimiseerd.

§2. De persoonsgegevens die verzameld worden in het kader van dit decreet, worden verwerkt conform de regelgeving over de bescherming bij de verwerking van persoonsgegevens. De verwerking van persoonsgegevens is gebaseerd op artikel 6, eerste lid, 1), e), van verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming) en, wat gegevens over gezondheid vermeld in artikel 9, eerste lid van de voormelde verordening betreft, op artikel 9, tweede lid, 2), h), i) of j), van de voormelde verordening.

De gegevens over gezondheid, vermeld in het eerste lid, worden verwerkt conform artikel 9, derde lid, van de voormelde verordening, door of onder de verantwoordelijkheid van een beroepsbeoefenaar die aan het beroepsgeheim is gebonden, of door een andere persoon die tot geheimhouding is gehouden. De Vlaamse Regering specificeert welke personen of instanties toegang hebben tot voormelde gezondheidsgegevens.

De verwerking van persoonsgegevens vindt plaats met respect voor de rechten van de betrokken gebruikers en hun context.

§3. De Vlaamse Regering bepaalt, na advies van de bevoegde toezichthoudende autoriteit als vermeld in artikel 4, 21), van voormelde verordening:

1° welke gegevens worden verzameld, inclusief de gezondheidsgegevens, vermeld in artikel 4, 15), van voormelde verordening;

2° de regels voor en de wijze van verwerking van de gegevens;

3° de termijn gedurende welke de verwerkte persoonsgegevens maximaal zullen worden bewaard;

4° de instanties waaraan de persoonsgegevens zullen worden verstrekt.

§4. Met het oog op de uitvoering van de bevoegdheden en taken, geregeld bij of krachtens dit decreet, worden persoonsgegevens van de gebruiker, inclusief gegevens als vermeld in artikel 4, i), van voormelde verordening, verwerkt door:

- 1° het agentschap;*
- 2° de zorginspectie;*
- 3° de ziekenhuizen vermeld in paragraaf 1, netwerkpartners die functies uitvoeren, partnerorganisaties en projecthouders;*

De Vlaamse Regering kan nadere regels bepalen voor de vorm waarin en de wijze waarop de persoonsgegevens worden uitgewisseld.

§5. De verwerkingsverantwoordelijken in de zin van artikel 4, 7), van voormelde verordening zijn:

- 1° het agentschap voor de verwerking van persoonsgegevens in het kader van wetenschappelijk onderzoek en de passende financiering, beheer en het waarborgen van hoge kwaliteitsnormen van het geestelijke gezondheidsaanbod;*
- 2° de zorginspectie, voor het monitoren van de kwaliteit van het geestelijke gezondheidsaanbod;*
- 3° de ziekenhuizen vermeld in paragraaf 1, de netwerkpartners die functies uitvoeren, partnerorganisaties en projecthouders voor wat betreft de verwerking van persoonsgegevens in het kader van hun opdrachten en hun zorgrelatie met de gebruiker;"*

II. ONDERZOEK VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. Doeleinde

- 4. Volgens artikel 5.1.b) AVG is de verwerking van persoonsgegevens enkel toegestaan voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden.
- 5. In onderhavige context zullen gegevens verwerkt worden betreffende de "gebruikers"⁷ en betreffende personen die in de meest brede zin betrokken zijn bij de hulpverlening ten aanzien van deze gebruikers⁸. De gegevens van beide categorieën van betrokkenen worden in het kader van de drie legitieme doeleinden verwerkt die in artikel 25, §1 & §5 van het Ontwerp worden omschreven en die kunnen samengevat worden als "zorgverstrekking" (in de brede zin) "onderzoek" en "toezicht".

⁷ Zie definitie in voetnoot 1.

⁸ Het betreft zowel de professionele hulpverleners, als de mensen uit de omgeving van de "gebruiker" die mee instaan voor de hulpverlening.

6. De Autoriteit stelt vast dat het doeleinde "zorgverstrekking" effectief welbepaald en uitdrukkelijk omschreven is. Wat het doeleinde "wetenschappelijk onderzoek" betreft, stelt de Autoriteit dat dit in het Ontwerp preciezer en concreter zou moeten worden omschreven. De huidige omschrijving beantwoordt immers niet aan de vereisten van artikel 5.1.b), AVG, daar het niet duidelijk is welke de precieze verwerkingen zijn die hierachter schuilgaan. Bovendien kan de vraag gesteld worden of het hier echt om wetenschappelijk dan wel om beleidsonderzoek gaat. Het Ontwerp dient op dit punt dus verduidelijkt te worden.
7. De Autoriteit stelt ook vast dat er in artikel 25, §4, van het Ontwerp verkeerdelijk wordt van uit gegaan dat er louter betreffende de "gebruiker" gegevens zullen verwerkt worden. Zoals reeds in randnummer 5 aangehaald, worden er immers ook gegevens van zorgverstrekkers verwerkt. Het Ontwerp dient dan ook dienovereenkomstig te worden aangepast.

2. Rechtsgrondslag

8. Elke verwerking van persoonsgegevens moet steunen op een rechtsgrondslag in de zin van artikel 6 AVG. Bovendien is de verwerking van bijzondere categorieën van persoonsgegevens, waaronder bijvoorbeeld gegevens over gezondheid, volgens artikel 9.1 AVG, principieel verboden. Dit verbod is niet van toepassing indien de verantwoordelijke van de verwerking zich kan beroepen op één van de rechtvaardigingsgronden van artikel 9.2 AVG.
9. In artikel 25, §2, van het Ontwerp worden de grondslagen opgesomd die in onderhavige context relevant zullen zijn. De Autoriteit merkt vooreerst in het algemeen op dat deze grondslagen in de tekst van het Ontwerp meteen aan concrete verwerkingen zouden moeten gelinkt worden en dat met andere woorden een link zou moeten gelegd worden tussen de eerste en de tweede paragraaf van artikel 25 van het Ontwerp. De huidige tekst laat immers niet toe om de opgegeven rechtsgrondslagen elk apart in verband te brengen met een concrete verwerking en geeft zelfs de indruk dat de grondslag voor elke verwerking zou kunnen wijzigen naargelang de situatie of de context, wat niet in overeenstemming is met de AVG. Krachtens de AVG moet elke verwerking immers één welbepaalde, vaste rechtsgrondslag hebben en moet het voor de burger glashelder zijn welke die grondslag is. Het Ontwerp dient dan ook in die zin te worden aangepast.
10. Specifiek voor wat betreft de verwerking van persoonsgegevens die niet behoren tot de bijzondere categorieën van artikel 9 AVG, kunnen deze aldus artikel 25, §2, van het Ontwerp gesteund worden op artikel 6.1. e) AVG: de vervulling van een taak van algemeen belang. De Autoriteit wijst er op dat sommige verwerkingen mogelijks ook op artikel 6.1. c) AVG (wettelijke verplichting) zouden kunnen gebaseerd worden, mocht bv. in het in artikel 25, §3,

bedoelde uitvoeringsbesluit een verplichting worden opgenomen om vanuit de ziekenhuizen bepaalde gegevens door te geven aan het Agentschap Zorg en Gezondheid met het oog op beleidsonderzoek. Ze nodigt de aanvrager dan ook uit om het Ontwerp desgevallend in die zin aan te vullen.

11. Verder stelt de Autoriteit vast dat het Ontwerp reeds ten dele voldoet aan artikel 6.3 AVG, dat – in samenlezing met artikel 8 EVRM en artikel 22 van de Grondwet -⁹ voorschrijft welke essentiële elementen van gegevensverwerkingen die hun grondslag vinden in artikel 6.1. c) of e) AVG, in principe in de regelgeving dienen opgenomen te worden. De Autoriteit stelt immers vast dat sommige elementen in het Ontwerp zijn opgenomen (bv. de finaliteiten, de verwerkingsverantwoordelijken,...¹⁰). De andere essentiële aspecten zullen nog in een uitvoeringsbesluit geregeld worden (zoals bv. de verwerkte gegevens, de opslagtermijnen, de instanties waaraan gegevens zullen door gegeven worden,...)¹¹. De Autoriteit beveelt in dit verband aan om zoveel mogelijk alle elementen in het Ontwerp op te nemen, teneinde zo nauw mogelijk aan te sluiten met de vereisten die de grondwetgever in artikel 22 van de Grondwet heeft voorzien, met name dat de essentiële elementen van gegevensverwerkingen moeten vastgelegd worden in een akte van een parlementaire assemblee. De verdere uitvoeringsaspecten die dan nog in het uitvoeringsbesluit zullen geregeld worden, zal de Autoriteit nader kunnen beoordelen op het moment dat de ontwerptekst van dit besluit haar wordt voorgelegd. Betreffende de doorgifte van gegevens tussen instanties, vestigt de Autoriteit volledigheidshalve ook de aandacht op artikel 16 van het decreet van 8 juni 2018 houdende de aanpassing van de decreten aan de AVG¹², dat voorschrijft dat elke elektronische mededeling van persoonsgegevens door een instantie¹³ naar een andere instantie bij protocol moet worden vastgelegd, tenzij er voor de desbetreffende gegevensstroom een beraadslaging van het informatieveiligheidscomité zou vereist zijn.

12. Specifiek aangaande de verwerking van gegevens over gezondheid, wat een bijzondere categorie van persoonsgegevens in de zin van artikel 9.1 betreft, stelt de Autoriteit vast dat

⁹ Zie arresten van het Grondwettelijk Hof: Arrest nr. 44/2015 van 23 april 2015 (p. 63), Arrest nr. 108/2017 van 5 oktober 2017 (p. 17) en Arrest nr. 29/2018 van 15 maart 2018 (p. 26).

¹⁰ Artikel 25, §§1 & 5, Ontwerp

¹¹ Artikel 25, §2, tweede lid & §3, Ontwerp

¹² Decreet van 8 juni 2018 *houdende de aanpassing van de decreten aan de verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming)*, BS 26 juni 2018. Artikel 191, 3° van dit decreet bepaalt dat artikel 16 in werking treedt op de dag van publicatie in het *Belgisch Staatsblad*, in dit geval 26 juni 2018.

¹³ Zie voor het toepassingsgebied van deze verplichting artikel 2, 10° van het decreet van 18 juli 2008 *betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer*. Voor de notie "instantie" verwijst dit decreet terug naar het decreet van 26 maart 2004 *betreffende de openbaarheid van bestuur*. De Vlaamse Toezichtcommissie heeft dienaangaande richtlijnen op haar website geplaatst: <http://vtc.corve.be/beslissingsboom.php>

er hiervoor meerdere rechtsgrondslagen worden aangeduid in het Ontwerp. Artikel 25, §2, van het Ontwerp vermeldt met name artikel 9.2. punten h), i) en j)¹⁴.

13. Onverminderd haar opmerking in randnummer 9, onderlijnt de Autoriteit dat wanneer verwerkingen gestoeld worden op artikel 9.2., punten i), de regelgeving specifieke maatregelen dient te bevatten om te waken over de bescherming van de grondrechten en de fundamentele belangen van de betrokkenen. Bij gebrek aan de noodzakelijke waarborgen, biedt het Ontwerp geen afdoende rechtsgrondslag om deze bijzondere persoonsgegevens te verwerken.

De Autoriteit constateert in dit verband dat in het Ontwerp in een delegatie aan de uitvoerende macht voorzien om specifiek te bepalen welke personen/instanties toegang zullen krijgen tot deze informatie¹⁵. Er kan ook verwezen worden naar de wet van 30 juli 2018, die in zijn artikel 9 specifieke maatregelen oplegt voor de verwerking van gevoelige gegevens (cf. infra randnummer 25) en de Autoriteit beveelt aan om in (de Memorie van Toelichting bij) het Ontwerp een verwijzing naar deze wetsbepaling op te nemen. De Autoriteit adviseert ook om in het Ontwerp nog in bijkomende waarborgen te voorzien, zoals bijvoorbeeld:

- maatregelen opleggen om een hoog niveau van transparantie te verzekeren (bv. plicht om betrokkenen via verschillende kanalen te informeren, zoals bijvoorbeeld via website & via standaardclausules in papieren formulieren & door een *single point of contact* aan te wijzen waar de betrokkenen telefonisch informatie kunnen verkrijgen...)¹⁶;
- strikte beveiligingsmaatregelen opleggen (bv. verplichte encryptie) (cf. infra randnummers 22 e.v.)¹⁷.

3. Principe van de minimale gegevensverwerking

14. Artikel 5.1. c) AVG bepaalt dat persoonsgegevens beperkt moeten zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt („minimale gegevensverwerking“).
15. Artikel 25,§3, Ontwerp stipuleert dat de gegevenscategorieën die in onderhavige context zullen verwerkt worden, zullen vastgelegd worden in een uitvoeringsbesluit. Zoals hoger aangehaald (zie randnummer 11) beveelt de Autoriteit aan om dit soort essentiële elementen in het Ontwerp op te nemen. En indien de gegevenscategorieën toch in het uitvoeringsbesluit

¹⁴ Voor wat de verwerkingen betreft die gebaseerd worden op artikel 9.2., punt j): zie randnummer 16.

¹⁵ Artikel 25, §2, tweede lid & §3, Ontwerp

¹⁶ Zie randnummers 55 & 64 van de richtlijnen van de Groep 29 in dit verband (WP260): <https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/sites/privacycommission/files/documents/Transparency.pdf>

¹⁷ Ook de delegatie aan de uitvoerende macht die in het Ontwerp voorzien is (cf. artikel 25, §3) geeft overigens aan dat het Ontwerp de nadere regels dient te bepalen met betrekking tot "de wijze van verwerking van de gegevens" en de oplegging van specifieke beveiligingsmaatregelen zou hier dus in kunnen kaderen.

worden opgenomen, zal zij dit aspect ten gronde beoordelen op het moment dat de ontwerptekst van voornoemd uitvoeringsbesluit haar ter advies wordt voorgelegd.

16. Specifiek betreffende de finaliteit 'wetenschappelijk onderzoek' (cf supra randnummer 6), brengt de Autoriteit artikel 89, §1, AVG in herinnering: een verwerking met het oog op wetenschappelijke doeleinden moet onderworpen zijn aan waarborgen die het beginsel van minimale gegevensverwerking garanderen, zoals pseudonimisering. Wanneer dergelijke doeleinden kunnen worden verwezenlijkt door verdere verwerking die de identificatie van de betrokkenen niet (langer) toelaat, moeten zij effectief op die wijze worden verwezenlijkt. De verwerking gebeurt dus bij voorkeur aan de hand van anonieme gegevens¹⁸. Indien het niet mogelijk is om met anonieme gegevens het beoogde verwerkingsdoeleinde te bereiken, kunnen gepseudonimiseerde¹⁹ persoonsgegevens worden gebruikt. Indien ook deze niet toelaten het beoogde doeleinde te verwezenlijken kunnen, in laatste instantie, ook niet-gepseudonimiseerde persoonsgegevens worden aangewend.

Het Ontwerp bevat reeds een bepaling die in die richting gaat: "*Deze gegevens zijn, waar mogelijk, geanonimiseerd of gepseudonimiseerd.*"²⁰ De Autoriteit beveelt evenwel aan om het cascade-systeem (bij voorkeur anonieme gegevens, in tweede orde gepseudonimiseerde gegevens en slechts als de twee vorige opties niet mogelijk zijn kunnen niet-gepseudonimiseerde persoonsgegevens aangewend worden) nog explicieter op te nemen in de geciteerde bepaling.

4. Bewaartermijn

17. Volgens artikel 5.1. e) AVG mogen persoonsgegevens niet langer worden bewaard, in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen te identificeren, dan noodzakelijk voor de verwezenlijking van de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.
18. Het Ontwerp voorziet voor de bepaling van de bewaartermijnen in een delegatie aan de uitvoerende macht²¹. De Autoriteit zal dit aspect dus pas ten gronde kunnen beoordelen op het moment dat de ontwerptekst van voornoemd uitvoeringsbesluit haar ter advies wordt voorgelegd. In het licht van artikel 6.3 AVG adviseert de Autoriteit reeds om per verwerkingsfinaliteit in specifieke bewaartermijnen of afbakeningscriteria te voorzien.

¹⁸ Anonieme gegevens: informatie die niet aan een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon kan worden gekoppeld (art. 4 punt 1) AVG, a contrario).

¹⁹ "*Pseudonimisering: het verwerken van persoonsgegevens op zodanige wijze dat de persoonsgegevens niet meer aan een specifieke betrokkene kunnen worden gekoppeld zonder dat er aanvullende gegevens worden gebruikt, mits deze aanvullende gegevens apart worden bewaard en technische en organisatorische maatregelen worden genomen om ervoor te zorgen dat de persoonsgegevens niet aan een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon worden gekoppeld.*" (zie artikel 4, punt 5) AVG).

²⁰ Artikel 25, §1, in fine, Ontwerp.

²¹ Artikel 25, §3, Ontwerp.

Daarnaast wijst de Autoriteit alvast op de noodzaak voor een gedifferentieerde bewaartermijn, zoals aangegeven door haar rechtsvoorganger in haar advies nr. 41/2017:

- de behandeling van een hangend dossier vereist een bewaring van gegevens opdat deze op normale wijze beschikbaar en toegankelijk zijn voor de ambtenaren die belast zijn met het beheer van het dossier;
- zodra een dossier behandeld is en kan worden gearhiveerd, moet de gekozen bewaringswijze aan de gegevens slechts een beperkte beschikbaarheid en toegankelijkheid verlenen. Deze bewaringswijze moet een antwoord bieden op andere mogelijke doeleinden van de bewaring, zoals de naleving van de wettelijke voorschriften inzake verjaring of de uitvoering van een administratieve controle. Eens deze bewaring niet langer nuttig is, dienen de gegevens niet langer te worden bewaard .

5. Verantwoordelijkheid

19. Artikel 4.7) AVG bepaalt dat voor de verwerkingen waarvan de regelgeving het doel en de middelen vastlegt, de verwerkingsverantwoordelijke diegene is die de wetgeving in kwestie aanduidt. De Autoriteit constateert dat het Ontwerp²² effectief bepaalt welke instanties als verwerkingsverantwoordelijke(n) zullen optreden.
20. Volledigheidshalve – en onverminderd alle andere verplichtingen die de AVG en de nationale regels inzake dataprotectie²³ opleggen – wijst de Autoriteit verder op de plicht van elke verwerkingsverantwoordelijke om na te gaan of de aanstelling van een functionaris voor de gegevensbescherming (artikel 37 AVG)²⁴ en/of het uitvoeren van een gegevensbeschermingseffectenbeoordeling (artikel 35 AVG)²⁵ ²⁶ al dan niet noodzakelijk is.

²² Artikel 25, §5, Ontwerp.

²³ Wet van 30 juli 2018 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens*.

²⁴ Voor richtlijnen dienaangaande, zie:

- Info op website van de Autoriteit: <https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/themadossier-functionaris-voor-gegevensbescherming>

- Aanbeveling CBPL nr. 04/2017

(https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/sites/privacycommission/files/documents/aanbeveling_04_2017_0.pdf)

- Richtlijnen Groep 29 (WP 243)

(https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/sites/privacycommission/files/documents/wp243rev01_nl.pdf).

²⁵ Voor richtlijnen dienaangaande, zie:

- Info op website van de Autoriteit: <https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/gegevensbeschermingseffectbeoordeling-0>

- Aanbeveling CBPL nr. 01/2018

(https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/sites/privacycommission/files/documents/aanbeveling_01_2018.pdf)

- Richtlijnen Groep 29 (WP 248)

(https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/sites/privacycommission/files/documents/wp248%20rev.01_nl.pdf).

²⁶ Een gegevensbeschermingseffectbeoordeling kan overigens ook reeds uitgevoerd worden in het stadium waarin regelgeving – zoals bv. het Ontwerp en/of haar uitvoeringsbesluit – wordt voorbereid. Zie in dit verband artikel 35.10 AVG en randnummers 90-91 van de Aanbeveling CBPL nr. 01/2018.

6. Rechten van de betrokkenen

21. Het Ontwerp maakt slechts summier melding van de rechten van de betrokkenen²⁷. De Autoriteit constateert aldus dat – behoudens de excepties die desgevallend zouden voorzien worden in andere regelgeving – de AVG-rechten integraal van toepassing zijn. Zij onderlijnt ook dat de informatie die aan de betrokkenen wordt verstrekt, in duidelijke en eenvoudige taal dient opgesteld te zijn, die begrijpelijk is voor het doelpubliek²⁸.

7. Beveiligingsmaatregelen

22. De artikelen 5.1.f), 24.1 en 32 van de AVG verplichten de verwerkingsverantwoordelijke om gepaste technische en organisatorische maatregelen te treffen die nodig zijn voor de bescherming van de persoonsgegevens. Deze maatregelen moeten een passend beveiligingsniveau verzekeren rekening houdend, enerzijds, met de stand van de techniek ter zake en de kosten voor het toepassen van de maatregelen en, anderzijds, met de aard van de te beveiligen gegevens en de potentiële risico's. Deze en andere²⁹ maatregelen dienen bovendien van in de ontwerpfase, alsook via standaardinstellingen, geïmplementeerd te worden³⁰.
23. Artikel 32 AVG wijst op een aantal voorbeeldmaatregelen om, waar passend, een op het risico afgestemd beveiligingsniveau te waarborgen:
- de pseudonimisering en versleuteling van persoonsgegevens;
 - het vermogen om op permanente basis de vertrouwelijkheid, integriteit, beschikbaarheid en veerkracht van de verwerkingssystemen te garanderen;
 - het vermogen om bij een fysiek of technisch incident de beschikbaarheid van en de toegang tot de persoonsgegevens tijdig te herstellen;
 - een procedure voor het op gezette tijdstippen testen, beoordelen en evalueren van de doeltreffendheid van de technische en organisatorische maatregelen ter beveiliging van de verwerking.

²⁷ Artikel 25, §2, in fine, wet van 30 juli 2018 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens*.

²⁸ Artikel 12.1. AVG.

²⁹ Een andere AVG-maatregel zou er bijvoorbeeld kunnen in bestaan dat er bij de opstelling van de interne processen over gewaakt wordt dat er niet meer gegevens worden gevraagd dan noodzakelijk is om de vooropgestelde doeleinden te bereiken (concretisering van het principe van de minimale gegevensverwerking, zoals voorzien in artikel 5.1. c), AVG).

³⁰ Artikel 25 AVG.

24. Voor de concrete uitwerking hiervan wijst de Autoriteit op de aanbeveling³¹ ter voorkoming van gegevenslekken en op de referentiemaatregelen³² die bij elke verwerking van persoonsgegevens in acht zouden moeten worden genomen. De Autoriteit onderstreept ook het belang van een behoorlijk gebruikers- en toegangsbeheer.³³
25. Bijzondere categorieën van persoonsgegevens in de zin van de artikel 9 AVG behoeven bovendien strengere beveiligingsmaatregelen. De wet van 30 juli 2018³⁴ geeft aan welke bijkomende veiligheidsmaatregelen zullen moeten voorzien worden:
- de categorieën van personen aanwijzen die de persoonsgegevens kunnen raadplegen, waarbij hun hoedanigheid ten opzichte van de verwerking van de betrokken gegevens nauwkeurig moet worden omschreven;
 - de lijst van de aldus aangewezen categorieën van personen ter beschikking houden van de Autoriteit;
 - ervoor zorgen dat de aangewezen personen door een wettelijke of statutaire verplichting, of door een evenwaardige contractuele bepaling ertoe gehouden zijn het vertrouwelijke karakter van de betrokken gegevens in acht te nemen
26. Het Ontwerp vermeldt louter dat de Vlaamse Regering "*de regels voor en de wijze van verwerking van gegevens*"³⁵ dient te bepalen. De Autoriteit staat er op dat in deze delegatie aan de uitvoerende macht ook expliciet melding zou gemaakt worden van de beveiligingsplicht. De concrete uitwerking hiervan, zal de Autoriteit dan kunnen beoordelen op het moment dat de ontwerptekst van het desbetreffende uitvoeringsbesluit haar ter advies wordt voorgelegd.

III. BESLUIT

27. De Autoriteit is van oordeel dat de geplande gegevensverwerkingen reeds vrij goed worden omkaderd in het Ontwerp. Desalniettemin ziet zij nog de volgende aandachtspunten:

³¹ Aanbeveling CBPL nr. 01/2013

(https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/sites/privacycommission/files/documents/aanbeveling_01_2013_0.pdf).

³² Referentiemaatregelen CBPL voor de beveiliging van elke verwerking van persoonsgegevens, Versie 1.0 (https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/sites/privacycommission/files/documents/referentiemaatregelen_voor_de_beveiliging_van_elke_verwerking_van_persoonsgegevens_0.pdf).

³³ Zie ook Aanbeveling CBPL nr. 01/2008

(https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/sites/privacycommission/files/documents/aanbeveling_01_2008_0.pdf)

Verskillende instanties kunnen hiervoor aangepaste technologische oplossingen bieden (zoals bijvoorbeeld de Kruispuntbank van de Sociale zekerheid).

³⁴ Zie artikelen 9 & 10,§2, van de wet van 30 juli 2018 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens*.

³⁵ Artikel 25, §3, Ontwerp

- erover waken dat alle essentiële elementen van de geplande gegevensverwerkingen in de regelgeving (bij voorkeur in het Ontwerp) zouden opgenomen zijn op het moment dat ze geoperationaliseerd worden (zie randnummers 11, 15, 18 en 26);
- Precieze omschrijving van het doeleinde "wetenschappelijk onderzoek" (zie randnummer 6);
- vermelding van alle categorieën van betrokkenen (zie randnummer 7);
- de gekozen rechtsgrondslagen linken aan concrete verwerkingen (zie randnummer 9);
- bijkomende waarborgen voorzien voor de verwerkingen die op artikel 9.2., punt i) AVG gestoeld worden (zie randnummer 13);
- het cascade-systeem voor de verwerkingen in het kader van wetenschappelijk onderzoek (bij voorkeur anonieme gegevens, in tweede orde gepseudonimiseerde gegevens en slechts als de twee vorige opties niet mogelijk zijn is de verwerking van niet-gepseudonimiseerde persoonsgegevens mogelijk) nog explicieter opnemen in het Ontwerp (zie randnummer 16);

OM DEZE REDENEN

Brengt de Autoriteit een **gunstig advies** uit aangaande het voorontwerp van decreet *betreffende de geestelijke gezondheid* en dit onder de uitdrukkelijke voorwaarde dat voormelde opmerkingen bijkomend worden in rekening gebracht.

De Wnd. Administrateur,

De Voorzitter,

(get.) An Machtens

(get.) Willem Debeuckelaere